

Rapport

Datum: 26 februari 1999
Rapportnummer: 1999/074

Klacht

Op 27 juli 1998 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van mevrouw L. te Roosendaal, met een klacht over een gedraging van het College van procureurs-generaal. Nadat verzoekster, daar om verzocht, op 1 september 1998 nadere informatie had verstrekt, werd naar de gedraging van het College van procureurs-generaal, die wordt aangemerkt als een gedraging van de Minister van Justitie, een onderzoek ingesteld. Op grond van de door verzoekster verstrekte gegevens werd de klacht op 25 september 1998 als volgt geformuleerd voorgelegd aan de Minister van Justitie:

Verzoekster klaagt erover dat het College van procureurs-generaal haar verzoek om vergoeding van de kosten, gemaakt in verband met de vernietiging van een haar opgelegde administratieve boete, op 29 juni 1998 grotendeels heeft afgewezen.

Achtergrond

zie

Bijlage Onderzoek

In het kader van het onderzoek werd de Minister van Justitie verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Vervolgens werd verzoekster in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren. Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De Minister van Justitie deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen. Verzoekster gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Bevindingen

De bevindingen van het onderzoek luiden als volgt:

A. Feiten

1. Het Centraal Justitieel Incassobureau zond verzoekster medio 1996 een beschikking krachtens de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (Wahv). Nadat verzoekster tevergeefs had getracht politie en openbaar ministerie ervan te overtuigen dat de sanctie haar ten onrechte was opgelegd, stelde zij beroep in bij

de kantonrechter te Delft. Deze honoreerde het beroep bij vonnis van 5 november 1997, en vernietigde de beschikking.

2. De kantonrechter nam het door verzoekster ter terechtzitting gedane verzoek om

vergoeding van de door haar gemaakte proceskosten niet in behandeling. Naar zijn oordeel betrof het een zaak van vóór de inwerkingtreding op 30 juni 1997 van artikel 13a van de Wahv. Sinds de inwerkingtreding van deze bepaling is de kantonrechter bevoegd een partij te veroordelen in de kosten die een andere partij in verband met de behandeling van het beroep bij het kantongerecht heeft moeten maken (zie **ACHTERGROND**). De kantonrechter verwees verzoekster naar de Minister van Justitie.

3. Bij brief van 18 januari 1998 vroeg verzoekster het Ministerie van Justitie om vergoeding van de kosten die zij had gemaakt in verband met het beroep bij de kantonrechter. In die brief specificerde zij die kosten als volgt:

- "1. Postzegels 3,20
- 2. Telefoonkosten 25,00
- 3. Opname vakantieverlof d.d. 05-11-1997 i.v.m. getuige ter terechtzitting van mijn echtgenoot 100,00
- 4. Reiskosten Roosendaal-Delft v.v. 81 km. x 2 x 0,60 = 97,20
- 5. Parkeren te Delft 10,00
- 6. Lunch voor 3 personen te Delft, t.w. voor mezelf/echtgenoot en een getuige 45,75
- 7. Reeds overgemaakt boetebedrag 60,00 ----- Totaal 341,15"

3. Op 4 februari 1998 deelde het College van procureurs-generaal verzoekster mee dat de Minister van Justitie haar brief ter behandeling had doorgezonden aan het College. Na diverse rappels van verzoekster, antwoordde het College verzoekster bij brief van 29 juni 1998. In die brief deelde het College verzoekster onder meer het volgende mee:

"Op 30 juni 1997 is een wetwijziging van de Wet Administratieve Handhaving Verkeersvoorschriften (WAHV) in werking getreden. Deze wijziging heeft onder meer voorzien in een toevoeging van een nieuw artikel, te weten artikel 13a (zie **ACHTERGROND**; N.o.) dat analoog aan artikel 8:75 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) een regeling bevat voor vergoeding van proceskosten bij het kantongerecht in WAHV-zaken. Uw verzoek betreft echter een zaak van vóór 30 juni 1997. Tot op dat moment bestond er nog geen

regeling voor vergoeding voor kosten in verband met de behandeling van het beroep bij het kantongerecht. Derhalve zal ik uw verzoek in behandeling nemen en deze, mede gelet op rapport 93/605 van de Nationale Ombudsman, analoog aan artikel 13a WAHV juncto artikel 1 van het Besluit proceskosten bestuursrecht beoordelen. In het algemeen komen voor vergoeding in aanmerking reis-, verblijf- en verletkosten die zijn gemaakt in verband met de behandeling ter zitting van de kantonrechter en derhalve niet de tijd die met de voorbereiding van de zaak is gemoeid. Voorwaarde is tevens dat deze kosten werkelijk gemaakt zijn, redelijkerwijs gemaakt moesten worden en niet onredelijk hoog zijn. Reiskosten worden in beginsel op basis van tweede klasse openbaar vervoer vergoed of op basis van het minimumtarief voor kilometervergoeding (19 cent per kilometer). Kosten die gemoeid zijn met de voorbereiding en het opstellen van het beroepsschrift komen niet voor vergoeding in aanmerking. Kosten die, gelet op hun aard en omvang, in het maatschappelijk verkeer voor eigen rekening komen, zoals telefoon-, porto- en

kopieerkosten, komen eveneens niet voor vergoeding in aanmerking. Op grond van het bovenstaande komen de kostenposten postzegels en telefoonkosten niet voor vergoeding in aanmerking. De reiskosten komen wel voor vergoeding in aanmerking, waarbij ik opmerk dat u minder dan het gevraagde bedrag vergoed krijgt, namelijk (162 km x &UnknownEntity; 0,19=) &UnknownEntity;30,78. Ik ben ook bereid de parkeerkosten te vergoeden tot een bedrag van &UnknownEntity;10,-. Uit de door u opgevoerde kostenposten maak ik op dat u zich bij de behandeling van het beroepsschrift bij de kantonrechter heeft laten vergezellen door uw echtgenoot en nog een ander persoon. Uit informatie van het kantongerecht blijkt dat deze getuigen niet zijn opgeroepen door de kantonrechter. U heeft bij de kantonrechter wel een schriftelijke verklaring van een getuige overgelegd. Indien de getuigen niet zijn opgeroepen om te verschijnen op de zitting dan komen de kosten van die getuigen niet voor vergoeding in aanmerking. Het Besluit proceskosten bestuursrecht verwijst met betrekking tot de kosten van de getuigen naar artikel 8:36 lid 2 van de Algemene wet bestuursrecht, waarin wordt bepaald dat de kosten van getuigen die door de partij zelf zijn ingeschakeld, voor rekening komen van die partij. De kostenpost vakantieverlof van uw echtgenoot en de lunch van uw echtgenoot en de andere persoon komen niet voor vergoeding in aanmerking. Hoewel deze kosten niet nader onderbouwd zijn ben ik wel bereid de kosten van uw lunch te vergoeden. Ik ga daarbij op grond van de redelijkheid en billijkheid uit van een bedrag van &UnknownEntity; 15,25 zijnde een derde van het totale bedrag. Derhalve ben ik bereid een totaalbedrag van &UnknownEntity; 56,03 te vergoeden."

B. Standpunt van verzoekster

1. Het standpunt van verzoekster is weergegeven onder **KLACHT**

2. In haar verzoekschrift gaf verzoekster onder meer aan dat de door haar aangegeven kosten naar haar oordeel noodzakelijk waren geweest en niet onredelijk hoog. Zij deelde onder meer mee dat haar echtgenoot en de getuige haar hadden vergezeld omdat zij te nerveus was geweest voor de zitting om zelf te rijden, en met het doel eventueel voor haar te getuigen. Zij bracht voorts naar voren dat zij een groot aantal uren had moeten besteden aan de zaak als geheel. **C. Standpunt van de Minister van Justitie** In zijn reactie op de klacht bracht de Minister van Justitie onder meer het volgende naar voren:

"Artikel 13a van de WAHV bepaalt dat de kantonrechter bij uitsluiting bevoegd is een partij te veroordelen in de kosten die een andere partij in verband met de behandeling van het beroep bij het kantongerecht redelijkerwijs heeft moeten maken. Dit artikel is op 30 juni 1997 in werking getreden. Tot die datum bestond er geen regeling voor vergoeding van de kosten in verband met de behandeling van een beroep in een WAHV-zaak bij het kantongerecht. In uw rapport onder nummer 93/605 heeft u de aanbeveling opgenomen dat een verzoek om vergoeding van de kosten gemaakt op grond van een WAHV-procedure niet wordt afgewezen uitsluitend op grond van het feit dat de WAHV geen mogelijkheid biedt tot het vergoeden van de kosten. Naar aanleiding van dit rapport

toen is gekozen voor een beleidslijn die aansluit bij artikel 8:75 van de Algemene Wet Bestuursrecht. Dit artikel bepaalt dat kosten die een partij met de behandeling van het beroep redelijkerwijs heeft moeten maken, voor vergoeding in aanmerking komen. Het Besluit proceskosten bestuursrecht wordt overeenkomstig toegepast. Artikel 1 van het Besluit proceskosten bestuursrecht bepaalt dat een veroordeling in de kosten als bedoeld in artikel 8:75 AWB uitsluitend betrekking kan hebben op:

a. kosten van door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand, b. kosten van een getuige of deskundige die door een partij is meegebracht of opgeroepen, dan wel van een deskundige die aan een partij verslag uit heeft gebracht,

c. reis- en verblijfkosten van een partij, d. verletkosten van een partij, e. kosten van uittreksels uit de openbare registers, telegrammen, internationale telexen, internationale telefaxen en internationale telefoongesprekken. In haar brief van 18 januari 1998 verzocht (verzoekster; N.o.) om vergoeding van de portokosten, telefoonkosten, reiskosten, parkeerkosten, lunchkosten, kosten van de getuige en het reeds betaalde boetebedrag, zijnde een totaalbedrag van &UnknownEntity; 341,15. Het College heeft dit verzoek als volgt beoordeeld. *Ten aanzien van de kosten getuige:*

Artikel 2 van het Besluit proceskosten bestuursrecht verwijst ten aanzien van het bedrag van de kosten van een getuige naar artikel 8:36 lid 2 AWB. Hier wordt bepaald dat kosten van getuigen die door partijen zelf zijn ingeschakeld, voor rekening komen van die partij. Uit informatie van het kantongerecht te Delft blijkt dat noch de kantonrechter, noch de officier van justitie een getuige heeft opgeroepen danwel heeft gehoord tijdens de zitting. Tijdens de behandeling van de zaak ter zitting heeft mevrouw wel een op schrift gestelde getuigenverklaring overgelegd. Mevrouw had met betrekking tot de meegebrachte getuige eveneens een schriftelijke verklaring op kunnen stellen en eventueel kunnen overleggen. Nu niet is gebleken dat in casu de kosten van deze getuige redelijkerwijs moesten worden gemaakt, komen deze naar het oordeel van het College voor rekening van (verzoekster; N.o.). *Ten aanzien van de reiskosten:*

Artikel 2 van het Besluit proceskosten bestuursrecht verwijst met betrekking tot de reiskosten naar artikel 6, eerste lid, onderdeel III van het Besluit tarieven in strafzaken. Daarin wordt bepaald dat voor reiskosten een vergoeding is verschuldigd berekend naar het tarief van het openbaar vervoer, laagste klasse. Het College hanteert dit artikel als uitgangspunt bij de toekenning van reiskostenvergoeding, ongeacht of men het openbaar vervoer dan wel met eigen vervoer naar de zitting is gereisd. Vanaf een reisafstand van 425 kilometer of meer (retour) hanteert de NS een maximumtarief van &UnknownEntity; 71,50 (dagkaart). Indien iemand bij een afstand van meer dan 425 kilometer ervoor kiest met de auto te reizen, dan nemen de kosten die daarmee gemoeid zijn toe, terwijl de vergoeding gelijk zou blijven aan de kosten van een NS-dagkaart. Het College vergoedt daarom in deze gevallen op gronden van de redelijkheid en billijkheid naar analogie van het Reisbesluit binnenland &UnknownEntity; 0,19 cent per kilometer. Op grond van het voorgaande blijkt dat de reiskosten van (verzoekster; N.o.) voor vergoeding in aanmerking komen tot een bedrag van &UnknownEntity; 32,-, zijnde

het tarief van een retour tweede klas met de trein van Roosendaal naar Delft. In de brief van 29 juni 1998 is abusievelijk een reiskostenvergoeding op basis van &UnknownEntity; 0,19 per kilometer berekend. Het verschil van &UnknownEntity; 1,22 zal door het College alsnog ter vergoeding worden aangeboden. De brief van het College hierover is als bijlage bijgesloten. Tenslotte geldt ten aanzien van de parkeerkosten dat het College heeft geoordeeld dat deze op grond van de redelijkheid en billijkheid eveneens voor vergoeding in aanmerking komen. *Ten aanzien van de verblijfkosten:*

De verblijfkosten komen op grond van artikel 6 van de Besluit tarieven in strafzaken voor vergoeding in aanmerking tot een maximum van &UnknownEntity; 83,40 per dag. Door (verzoekster; N.o.) werd een -overigens niet met een nota onderbouwde- lunch voor drie personen gedeclareerd. De kosten van de lunch voor de echtgenoot komen naar het oordeel van het College niet voor vergoeding in aanmerking, omdat dit geen kosten zijn die redelijkerwijs gemaakt moesten worden. (Verzoekster; N.o.) geeft zelf aan dat haar echtgenoot haar vergezelde, omdat ze het niet prettig vond om zelf de auto te besturen. Het was, zo meent het College, niet noodzakelijk om met de auto naar Delft te rijden. Mevrouw had met het openbaar vervoer kunnen reizen. Gelet op hetgeen is overwogen ten aanzien van de vergoeding van de kosten van de getuigen heeft het College de kosten van de lunch van de getuige ook niet vergoed. De kosten van de lunch van mevrouw komen, gelet op de reistijd en het tijdstip van de behandeling van het beroepsschrift, aldus het College wel voor vergoeding in aanmerking. *Ten aanzien van de overige kosten:* (Verzoekster; N.o.) heeft verzocht om vergoeding van de porto- en telefoonkosten. Dit zijn evenwel kosten die naar het oordeel van het College, gelet op hun aard en omvang in het maatschappelijk verkeer voor eigen rekening komen. (...) Deze kosten heeft het College derhalve niet voor vergoeding in aanmerking laten komen. *Ten aanzien van het beschikkingsbedrag:*

Met betrekking tot vergoeding van het inmiddels betaalde beschikkingsbedrag is in de brief van 29 juni 1998 meegedeeld dat het reeds betaalde bedrag van &UnknownEntity; 60,- door het CJIB (op 23 januari 1998) was teruggestort. Op grond van het bovenstaande is het College van oordeel dat de klacht voor wat betreft de vergoeding van de reiskosten gegrond is. Voor het overige acht het College de klacht ongegrond. Ik kan mij met dit standpunt verenigen."

Beoordeling

1. Het Centraal Justitieel Incassobureau zond verzoekster medio 1996 een beschikking krachtens de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (Wahv). Verzoekster stelde ter zake beroep in bij het kantongerecht te Delft. De kantonrechter honoreerde het beroep bij vonnis van 5 november 1997, en vernietigde de beschikking.
2. De kantonrechter nam het door verzoekster ter terechtzitting gedane verzoek om vergoeding van de door haar gemaakte proceskosten niet in behandeling. Naar zijn oordeel betrof het een zaak van vóór de inwerkingtreding op 30 juni 1997 van artikel 13a

van de Wahv. Sinds de inwerkingtreding van deze bepaling is de kantonrechter bevoegd een partij te veroordelen in de kosten die een andere partij heeft moeten maken in verband met de behandeling van het beroep bij het kantongerecht. De kantonrechter verwees verzoekster naar de Minister van Justitie.

3. Bij brief van 18 januari 1998 vroeg verzoekster het Ministerie van Justitie om teruggave van de kosten die zij had gemaakt in verband met het ingestelde beroep bij de kantonrechter. Zij deelde mee dat het ging om vergoeding van porto- en telefoonkosten, reiskosten, verletkosten van haar echtgenoot die haar had vergezeld naar de zitting, en lunchkosten van haarzelf, haar echtgenoot en een getuige, die eveneens was meegekomen naar de zitting. Ook vroeg zij om restitutie van het door haar betaalde beschikkingsbedrag. Het betrof een totaal van f 341,15. Verzoekster klaagt erover dat het College van procureurs-generaal het verzoek bij brief van 29 juni 1998 grotendeels heeft afgewezen.

4. Het College van procureurs-generaal deelde verzoekster in de brief van 29 juni 1998 mee dat de zaak dateerde van voor de inwerkingtreding van het nieuwe artikel 13a Wahv, zodat haar verzoek om vergoeding van de proceskosten was beoordeeld analoog aan het bepaalde in deze bepaling, in samenhang met artikel 1 van het Besluit proceskosten bestuursrecht (zie **ACHTERGROND**). De Nationale ombudsman kan instemmen met die wijze van behandeling.

5. Het College heeft zich in de brief van 29 juni 1998 terecht op het standpunt gesteld dat de tijd die verzoekster had besteed aan de voorbereiding van de zaak niet voor vergoeding in aanmerking kwam, omdat het geen kosten betrof die waren gemaakt door een professionele rechtshulpverlener. Ook gaf het College terecht aan dat de porto- en telefoonkosten niet werden vergoed, omdat dergelijke kosten gelet op hun aard en omvang in het maatschappelijk verkeer voor eigen rekening komen.

6. Het College deelde voorts mee dat reis-, verblijf- en verletkosten wel in aanmerking komen voor vergoeding, voor zover die kosten werkelijk zijn gemaakt, redelijkerwijs gemaakt moesten worden en niet onredelijk hoog zijn. Het College gaf aan in dit geval een bedrag aan reiskosten te vergoeden, gebaseerd op een forfaitaire kilometervergoeding, alsook een bedrag aan parkeerkosten, en een bedrag voor een door verzoekster genoten lunch, voor een totaal van f 56,03. Het betaalde beschikkingsbedrag was inmiddels al teruggestort.

7. De verletkosten van verzoeksters echtgenoot en de lunchkosten van de echtgenoot en de getuige werden niet vergoed. Het College gaf daarbij aan, onder verwijzing naar het Besluit proceskosten bestuursrecht juncto artikel 8:36, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht (zie **ACHTERGROND**), dat kosten van getuigen die een partij zelf heeft ingeschakeld, voor rekening komen van die partij. Nog afgezien daarvan kon het College in redelijkheid oordelen dat het niet ging om kosten die redelijkerwijs moesten worden gemaakt. Immers verzoekster had, zoals ook de Minister van Justitie naar voren heeft gebracht in zijn reactie op de klacht, ter zitting een verklaring van haar echtgenoot en de getuige kunnen overleggen, zoals zij dat heeft gedaan met een verklaring van een andere

getuige.

8. In zijn reactie op de klacht heeft de Minister van Justitie verder aangegeven dat het College verzoeksters reiskosten in aanmerking had moeten brengen voor een vergoeding op basis van het tarief van het openbaar vervoer, laagste klasse, in plaats van op basis van een kilometervergoeding. Het verschil ten nadele van verzoekster van f1,22 werd alsnog aan haar aangeboden.

9. Afgezien van de berekening van de reiskostenvergoeding op een onjuiste grondslag, heeft het College in redelijkheid kunnen besluiten verzoeksters claim aldus slechts ten dele toe te wijzen. De onderzochte gedraging is behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het College van procureurs-generaal, die wordt aangemerkt als een gedraging van de Minister van Justitie, is niet gegrond.

BIJLAGE ACHTERGROND

1. Artikel 13a, eerste lid, Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (Wahv; artikel 13a is in werking getreden op 30 juni 1997):

"De kantonrechter is bij uitsluiting bevoegd een partij te veroordelen in de kosten die een andere partij in verband met de behandeling van het beroep bij het kantongerecht redelijkerwijs heeft moeten maken. (...) Het Besluit proceskosten bestuursrecht is van overeenkomstige toepassing. (...)."

2. Artikel 8:75, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht (dit artikel is in werking getreden op 17 mei 1995):

"De rechtbank is bij uitsluiting bevoegd een partij te veroordelen in de kosten die een andere partij in verband met de behandeling van het beroep bij de rechtbank redelijkerwijs heeft moeten maken. (...)"

3. Besluit proceskosten bestuursrecht. artikel 1:

"Een veroordeling in de kosten als bedoeld in artikel 8:75 van de Algemene wet bestuursrecht kan uitsluitend betrekking hebben op:

a. kosten van door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand, b. kosten van een getuige of deskundige die door een partij is meegebracht of opgeroepen, dan wel van een deskundige die aan een partij verslag heeft uitgebracht, c. reis- en verblijfkosten van een partij, d. verletkosten van een partij, e. kosten van uittreksels uit de openbare registers, telegrammen, internationale telexen, internationale telefaxen en internationale telefoongesprekken, en f. kosten van het als gemachtigde optreden van een arts in zaken waarin enig wettelijk voorschrift verplicht tot tussenkomst van een gemachtigde die arts is." artikel 2:

"1. Het bedrag van de kosten wordt bij de uitspraak als volgt vastgesteld:
(...)"

b. ten aanzien van de kosten, bedoeld in artikel 1, onderdeel b: op de vergoeding die ingevolge artikel 8:36, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht is verschuldigd; c.

ten aanzien van de kosten, bedoeld in artikel 1, onderdeel c: overeenkomstig artikel 6, eerste lid, onderdeel III, van het Besluit tarieven in strafzaken; (...)"

4. Artikel 8:36 van de Algemene wet bestuursrecht:

"1. Aan de door de rechtbank opgeroepen getuigen (...) wordt ten laste van het Rijk een vergoeding toegekend. Het bij en krachtens de Wet tarieven in strafzaken bepaalde is van overeenkomstige toepassing.

2. De partij die een getuige (...) heeft meegebracht of opgeroepen (...) is aan deze een vergoeding verschuldigd. Het bij en krachtens de Wet tarieven in strafzaken bepaalde is van overeenkomstige toepassing."

5. Artikel 6 van het Besluit tarieven in strafzaken:

"1. Voor reis- en verblijfkosten als bedoeld in artikel 6 van de Wet tarieven in strafzaken zijn vergoedingen verschuldigd berekend naar de volgende tarieven:

(...) III. (...) aan getuigen (...) de reiskosten per openbaar middel van vervoer, laagste klasse (...)."

6. In rapport 93/605 heeft de Nationale ombudsman onder meer overwogen dat het enkele feit dat de Wahv niet de mogelijkheid bood tot het vergoeden van kosten, op zich zelf onvoldoende grond was om een verzoek daartoe af te wijzen.